

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CLXXIV. — Izdan in razposlan 3. dne oktobra 1918.

Vsebina: (Št. 350 in 351.) 350. Ukaz o strokovni preskušnji za računske uradnike socialne zavarovalne službe. — 351. Ukaz, s katerim se uravnava promet s pesnim cukrom v obratnem letu 1918/19.

350.

Ukaz ministra za socialno skrb z dne 26. septembra 1918. l.

o strokovni preskušnji za računske uradnike
socialne zavarovalne službe.

Po § 9 ukaza z dne 21. junija 1918. l. (drž. zak. št. 234) (Osnovni ukaz) se izdajajo o uredbi strokovne preskušnje za računske uradnike socialne zavarovalne službe naslednji predpisi:

§ 1.

Da opravijo strokovno preskušnjo, se pripuščajo le prosilci, ki dokažejo razen predizobrazbe, zahtevane v § 6, številka 1, osnovnega ukaza, najmanj enoletno zadovoljujoče porabljanje v pripravljalni službi pri državnem oblastvu, izmed tega najmanj pol leta v službi socialnega zavarovanja.

Za pripustitev je treba prositi pismeno po predpostavljene službenem oblastvu.

Ako se prosi za oprostitev od preskušnje iz posameznih predmetov, je predložiti tudi po § 8 osnovnega ukaza potrebne dokaze.

§ 2.

Strokovna preskušnja se vrši v ministrstvu za socialno skrb pred preskuševalno komisijo, ki

je sestavljena iz predsednika odseka socialnega zavarovanja v ministrstvu za socialno skrb ali njegovega namestnika za predsednika in iz treh preskuševalnih komisarjev, in sicer po enega za vsakega v § 7 osnovnega ukaza imenovanih treh preskusnih predmetov.

Preskuševalne komisarje postavlja minister za socialno skrb.

§ 3.

Strokovna preskušnja sestoji iz pismenega in ustnega dela in mora obsegati vse preskusne predmete.

§ 4.

Pismena preskušnja se omejuje na

- poskus računske spretnosti, zlasti v računanju s številkami na podlagi matematiških formul,
- obdelovanje praktičnih zgledov izkazovanja in polaganja računov socialnih zavarovalnic (zlasti bolniških blagajnic).

Pismene naloge naj bodo dane tako, da je njih rešitev možna v običajnih uradnih urah enega dneva.

Preskusne naloge, ki jih je pripravila preskuševalna komisija, se morajo ohraniti tajne dotlej, da se rabijo, in se morajo za ta namen zapečatiti. Pečate odpre pri preskušnji sami predsednik preskuševalne komisije.

Pismene naloge se morajo obdelovati pod vednim nadzorstvom. Morda potrebne pomočke (tablice logaritmov in dr.) dá komisija na razpolaganje prosilcu za preskušnjo.

§ 5.

Pri ustni preskušnji se mora stavljenje vprašanj raztezati na kolikor moči mnogo polj. vseh preskusnih predmetov, da se morejo zanesljivo presoјati vednosti prosilca za preskušnjo.

Predsednik ima pravico udeleževati se preskusnega dejanja in iz vseh preskusnih predmetov staviti vprašanja; vsak preskuševalni komisar se mora omejevati na odkazani mu predmet.

§ 6.

Presojati uspeh preskušnje mora komisija najprej z ozirom na celokupni posledek sklepati o tem, ali je prosilec za preskušnjo zadostil ali ne.

Ako se to prašanje potrdi z večino glasov, se glasi izvid „zadostno“; ako se potrdi soglasno, je sklepati s posebnim glasovanjem o izvidu „dobro“ ali „odlično“.

Vsak ud preskuševalne komisije ima en glas, ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsednikov glas.

§ 7.

Ako prosilec za preskušnjo ni zadostil pri preskušnji, odloči komisija, po katerem času je dopustno ponavljati preskušnjo. Ta čas je odmeriti z najmanj tremi mesci in največ enim letom.

Preskušnja se ne more ponavljati več nego dvakrat.

§ 8.

O poteku preskušnje in nje posledku je pisati zapisnik, ki ga morata podpisati predsednik in privzeti zapisnikar.

O preskušnji, narejeni z uspehom, je izdati prosilcu za preskušnjo izpričevalo.

Zoper izrek preskuševalne komisije ni dopusten pravni pomoček.

§ 9.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Mataja s. r.

351.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministri z dne 1. oktobra 1918. l.,

s katerim se uravnava promet s pesnim cukrom v obratnem letu 1918/19.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

Naloga središča za cukr; državno nadzorstvo.

(1) Da se uravna izdelovanje in promet s pesnim cukrom, je postavljeno središče za cukr na Dunaju (I., Opernring 19).

(2) Središču je naloženo, da zalaga potrebščino čukra prebivalstva in vojne uprave.

(3) Središče za cukr je neposrednje podrejeno uradu za prehranjevanje ljudi in izvršuje svoje delovanje po njegovih ukazilih.

(4) Državno nadzorstvo izvršujejo vladni komisariji, ki jih imenuje urad za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeleženi ministri. Vladne komisarije je pravočasno povabiti na vse razprave in seje občnega zbora (§ 4), odborov (§ 6) in poslovodij (§ 7) in pravico imajo vsakčas povzeti besedo in staviti predloge, o katerih se mora sklepati. Nadalje imajo pravico izvršitev sklepov občnega zbora ali odborov in odredb poslovodij odložiti dotlej, da odloči urad za prehranjevanje ljudi. Ta odločba je obvezna za središče. Vladni komisariji imajo tudi pravico vpogledovati v vse knjige, zapiske in opravilne spise središča in zahtevati pojasnila, ki se jim zdé potrebna.

§ 2.

Pravno svojstvo središča.

(1) Središče za cukr je juristična oseba. Središče ni pridobitno podjetje in se ne bavi z opraviлом, merečim na dobiček.

(2) Na zunaj ga zastopajo predsednik in njegova namestnika (§ 4) in poslovodje (§ 7). V imenu središča podpisuje predsednik ali eden njegovih namestnikov skupno z enim poslovodjo ali dvema izmed poslovodij.

§ 3.

Organi središča.

Organi središča za cukr so:

1. občni zbor,
2. odbori,
3. poslovodje.

§ 4.

Občni zbor.

(1) Občni zbor sestoji iz zastopnikov fabrik sirovega cukra in potrošnega cukra, ki jih imenuje urad za prehranjevanje ljudi.

(2) Občni zbor voli iz svoje srede predsednika in dva namestnika. Volitev teh funkcionarjev potrebuje potrditve urada za prehranjevanje ljudi.

(3) Predsednik vodi vse poslovanje središča. On predseduje na občnem zboru. Ako je zadržan, vodi posle eden njegovih namestnikov.

(4) Občni zbor sklicuje po potrebi predsednik ali, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov. Občni zbor je sklicati na sejo v 8 dneh, ako to zahteva eden izmed vladnih komisarjev (§ 1) ali vsaj tretjina udov ter navede razpravni predmet.

(5) Za veljaven sklep občnega zbora je potrebna navzočnost najmanj ene tretjine udov. Razveljava ali izprememba prej sklenjenega, že izvršenega ali izvrševanega sklepa občnega zbora se more skleniti le v navzočnosti najmanj polovice udov. Sklepi občnega zbora potrebujejo za svojo veljavnost dvetretjinske večine vseh navzočih udov. Predsednik ima isto pravico glasovanja kakor vsak drugi ud. Vladni komisarji ne glasujejo.

(6) Na zahtevanje vladnih komisarjev je prirediti na občne zборе izvedene zastopnike izmed industrij, ki podeljujejo cukr, trgovine ali porabnikov.

§ 5.

Delokrog občnega zbora.

(1) Občnemu zboru je predlagati v odobrenje vse odločbe in odredbe načelne narave, ki jih nameravajo poslovodje. Sklepi občnega zbora so obvezni za poslovodje.

(2) Občnemu zboru je zlasti naloženo:

1. voliti predsednika in njegovih namestnikov;
2. postavljati odbore in določati njihov delokrog (§ 6);

3. ustanoviti načrt za razdeljevanje sirovega cukra (§ 10);

4. določiti, ali, v katerem obsegu in v katerem času je izdelovati potrošni cukr (§ 10, odstavek 2);

5. sklepati o prodajni ceni cukra za davščine prosto porabo (§ 19), nadalje o napetosti vrst in drugih dokladah (§ 16, odstavek 8, lit. a in b);

6. ustanoviti določila o vračanju in zavarovanju obalk (§ 17);

7. podajati predloge, kako je izročati presežke izkupila (§ 22) središču za cukr in jih upravljati;

8. ustanoviti načela za zaračunjevanje voznine in za zaračunjevanje drugih izdatkov, ki jih občni zbor proglasi za skupno breme (§ 23);

9. ustanoviti načela za plačevanje prispevkov iz izkupila v porabo izročnega cukra in za njihov preračun in porabo (§ 23);

10. sklepati o zalaganju stroškov središča za cukr in o pobiranju prispevkov in naklad, za plačevanje teh stroškov (§ 26);

11. popreskusiti in odobriti račun, ki ga predložijo poslovodje središču o upravljanju denarja;

12. podajati predloge o porabljanju cukra in podajati mnenja o vseh vprašanjih, ki jih urad za prehranjevanje ljudi predloži središču;

13. sklepati v vseh stvareh, kojih odločbo si izrečno pridrži občni zbor ali za katere zahtevajo vladni komisarji, da sklepa o njih občni zbor.

§ 6.

Odbori in njihov delokrog.

(1) Da se uravnajo stvari, ki se tičejo le fabrik sirovega cukra ali le fabrik potrošnega cukra, se postavlja skupinski odbor fabrik sirovega cukra in skupinski odbor fabrik potrošnega cukra, nadalje za uravnavanje medsebojnega razmerja ter skupnih stvari teh dveh industrijskih skupin skupen odbor fabrik sirovega cukra in potrošnega cukra. Ude teh odborov voli občni zbor iz svoje srede, in sicer v skupinska odbora zastopnike industrije sirovega cukra oziroma potrošnega cukra, v skupni odbor pa enako število zastopnikov obeh skupin.

(2) Vsak odbor voli iz svoje srede načelnika, ki se udeležuje posvetovanj in sklepanja z enako pravico glasovanja kakor ostali udje. Odbor sklene svoj opravični red z odobrenjem vladnih komisarjev.

(3) Za odredbo odborov, ki niso le izvajanje sklepov in ukazil občnega zbora, je treba odobrenja vladnih komisarjev ali pa jih je na njih zahtevanje predložiti občnemu zboru v sklepanje.

(4) Odbori morejo za reševanje opravil ustanoviti pisarno.

§ 7.

Poslovodje in njihov delokrog.

(1) Urad za prehranjevanje ljudi postavi izmed udov občnega zbora poslovodje.

(2) Poslovodjam je naloženo neposrednje vodstvo opravil središča za cukr, zlasti izvršitev sklepov, ki so jih sklenili občni zbor ali odbori, ter odločba v vseh vprašanjih, gledé katerih ni pridržano, da sklepa o njih občni zbor ali odbor.

(3) Odredbe poslovodij, ki niso le izvajanje že sklenjenih sklepov ali naročil občnega zbora ali odbora, potrebujejo za izvršitev odobrenja vladnih komisarjev.

(4) Poslovodje morajo občnemu zboru redno poročati o svojem delovanju in na koncu obratnega leta dati račun o svoji upravi denarja.

(5) Na seje poslovodij je vabiti predsednika središča za cukra.

(6) Na zahtevanje vladnih komisarjev je privzemati na seje poslovodij izvedene zastopnike izmed industrij, ki podelujejo cukr, trgovine ali porabnikov.

(7) Za reševanje opravil se postavlja pisarna.

§ 8.

Posebne dolžnosti udov in nameščencev.

Vsi udje občnega zbora in poslovodstva ter vsi nameščenci središča in njegove pisarne si morajo pri svojem poslovanju prizadevati z najpopolnejšo nepristranostjo in največjo vestnostjo. Vsi udje in nameščenci središča so dolžni molčati na zunaj o vseh stvareh središča, za katere zvedó v tej lastnosti in katerih izkoriščanje ali sporočanje na zunaj greši zoper naloge središča ali se tiče opravičnih razmer tretjih oseb. Pri vodstvu opravil je dolžnost poslovodstva s primernimi uredbami poskrbeti za to, da se zabrani zlorabljanje ali sporočanje navedb o opravičnih razmerah, ki dohajajo poslovodstvu.

§ 9.

Zapora.

(1) Vse zaloge neobdačenega cukra, kar jih je vsakočasno v Avstriji, ter ves iz carinskega inozemstva dohajajoči cukr so dejani pod zaporo.

(2) Zapora ima učinek, da se sme pod zaporo dejani cukr podelovati, porabljeni, prostovoljno ali prisilno otujevati le po ukazu središča za cukr in da se z njim ne sme razpolagati brez ukaza središča.

(3) Pravna opravila, ki greše zoper to prepoved, so nična. To velja tudi za izpremembe in podaljševanje veljavno sklenjenih pravnih opravil o cukru, dejanem pod zaporo, ki nasprotujejo prepovedi.

(4) Kupne in dobavne pogodbe o cukru iz obratnega leta 1918/19, ki so bile sklenjene, preden je dobil ta ukaz moč, so neveljavne.

(5) Hranilci pod zaporo dejanega cukra so dolžni skrbeti za to, da se ohrani.

(6) Zapora se konča s časom, ko se pod zaporo dejani cukr po odredbah središča za cukr obdači ali izvozi. Gledé cukra, dejanega pod zaporo, za katerega se je finančno-uradno dovolila davščina prosta poraba, se konča zapora s časom, ko upravičeni prejemnik prevzame cukr. Ako ugasne ali se prekliče podeljeno dovoljenje za davščino prosto porabo, oživi zopet zapora gledé cukra, kar ga je morda v tem času še pri upravičenem prejemniku.

(7) Pri obdačenem cukru, dobljenem iz inozemstva, se konča zapora tedaj, ko ga upravičeni prejemnik prevzame na podstavi ukazil središča za cukr.

§ 10.

Oblasti središča za cukr gledé izdelovanja, dobavljanja in prodajanja.

(1) Pravico razpolagati z vsem pod zaporo dejanim cukrom ima središče za cukr.

(2) Ali, v katerem obsegu in v katerem času je izdelovati potrošni cukr (peščeni, kristalni ali trdi cukr), določi urad za prehranjevanje ljudi, zaslišavši središče cukr.

(3) Ako odredi urad za prehranjevanje ljudi izdelovanje potrošnega cukra (peščenega, kristalnega ali trdega cukra) mora središče za cukr

določiti po razdelitvenem načrtu, ki se je ustanovil po ukazilih urada za prehranjevanje ljudi, množine sirovega cukra, ki ga morajo posamezne fabrike sirovega cukra dobaviti posameznim fabrikam potrošnega cukra, in čas dobave. Fabrikam potrošnega cukra, ki izdelujejo tudi sirovi cukr (mešane fabrike), je sirovi cukr lastnega izdelka zaračunati na množino sirovega cukra, ki jim gre po načrtu za razdeljevanje sirovega cukra, ako središče za cukr ne odredi drugače. Pravtako je fabrikam potrošnega cukra, ki izdelujejo potrošni cukr neposrednje iz pese, zaračunati ta cukr — in sicer po razmerju 100 : 114 preračunjeno na sirovi cukr — na množino sirovega cukra, ki jim gre po razdelitvenem načrtu. Ako naredi fabrika potrošnega cukra neposrednje iz pese več potrošnega cukra, nego ustreza tisti množini sirovega cukra, ki ji gre po odobrenem načrtu za razdeljevanje sirovega cukra, ima središče za cukr pravico za račun skupnosti po svojem preudarku razpolagati s potrošnim cukrom, kar se ga je izdelalo več, ako povrne ceno sirovega cukra, prištevisi rafinacijske stroške. Ako se ne doseže porazumen dogovor o izmeri rafinacijskih stroškov, jo določi urad za prehranjevanje ljudi.

(4) Ako je imela kaka fabrika potrošnega cukra v kaki prejšnji obratni dobi z odkazom ali svojim izdelovanjem sirovega cukra ali z zaračunom ali preračunom neposrednje iz pese izdelanega potrošnega cukra več sirovega cukra na razpolaganje nego ji je šlo po načrtu za razdeljevanje sirovega cukra, ji more središče za cukr zaračunati prebitek na njeno pravico do sirovega cukra za obratno dobo 1918/19. Enako se more fabrika, kateri se je odkazalo v kaki prejšnji obratni dobi manj sirovega cukra, nego ji je šlo po razdelitvenem načrtu, manjkajoča množina dodatno odkazati v obratni dobi 1918/19.

(5) Fabrike sirovega cukra in potrošnega cukra so dolžne gledé izdelovanja cukra se pokoriti odredbam in zaukazom središča za cukr. Središče določi po potrebi zlasti kakovost sirovega cukra, ki ga je izdelovati, nadalje množine potrošnega cukra, ki ga naj izdelajo posamezne fabrike potrošnega cukra, nadalje katere množine je od tega podelati v trdi cukr ali v peščeni ali kristalni cukr. Ako fabrika ne sluša naročil središča za cukr, ima središče pravico povzročiti izvršitev voje odredbe na stroške in nevarnost zamudne ga podjetja.

(6) Izdelovalci, lastniki, posestniki in hranilci pod zaporo dejanega cukra so dolžni pokoriti se odredbam in zaukazom središča za cukr o prodajanju in dobavljanju cukra. Nadalje so dolžni predlagati središču za cukr na njegovo zahtevanje

vse pomočke in izkaze, ki so potrebni za izvrševanje njegove naloge.

(7) Središče za cukr ima z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi pravico razpolagati tudi s cukrom, ki ni več pod zaporo, in dajati ukazila gledé nadaljnje prodaje in dobavljanja, katerim se morajo pokoriti lastniki in posestniki takega cukra.

(8) Cukr porablajoča in cukr podelujoča podjetja, katerim se je odkazal cukr neposrednje po središču za cukr ali po njegovem naročilu, so dolžna porabljati, oziroma podelovati ta cukr v istem obratu in za isti namen, za katerega se je odkazal cukr. Ta podjetja nimajo pravice porabljati ali podelovati drug cukr nego cukr, ki jim ga je odkazalo središče za cukr ali pristojno upravno oblastvo. Nadalje so dolžna pisati knjige, iz katerih je natančno razvidno vsakočasno stanje dobljene množine cukra in nje porabe. Dolžna so predložiti središču za cukr na njegovo zahtevanje te knjige ter vse pomočke in izkaze, ki jih potrebuje za izvrševanje svojih nalog.

(9) Na poziv središča za cukr morajo tudi vsi drugi lastniki, posestniki in hranilci ne pod zaporo dejanega cukra predložiti izkaze o cukru, ki je ali je bil v njihovi hrambi, in navesti, za čigav račun je ta cukr vložen, oziroma komu in kam se je prodal ali dobavil, ter predložiti vse druge izkaze in pomočke, ki jih potrebuje središče za cukr.

§ 11.

Prisilno odvzetje.

(1) Ako se izdelovalec, lastnik, posestnik ali hranilec pod zaporo dejanega ali ne pod zaporo dejanega cukra (§ 10, odstavki 6 do 9) brani pokoriti se odredbi ali zaukazu središča za cukr, ali ako oseba ali bivališče tistega, ki ima pravico razpolagati z dotičnimi množinami cukra ali za čigar račun so vložene, ni znan, more urad za prehranjevanje ljudi, ne kraté predpisov § 10, odstavki 5, zadnji stavek, na predlog središča za cukr odrediti, da se te zaloge odvzamejo prisilno.

(2) Razsodba ima moč zoper vsakega, ki ima pravice do zalog. Izvrši jo politično oblastvo prve stopnje, drže se zadevnih predpisov o cukrarini.

(3) Za prisilno odvzeti cukr se povrne znesek, ki je za 10 odstotkov nižji nego cena, ki ustreza določilom §§ 15, oziroma 16, oziraje se na določilo § 22, odstavek 2 in 4. Od tega povračila se odbijejo stroški prisilnega odvzeta.

(4) Ako posestnik ali njegovo bivališče ni znano ali ako naj služi povračilni znesek za zadostitev zahtev tretjih oseb iz stvarnih pravic, je povračilni znesek položiti na sodišču.

(5) Prisilno odvzete zaloge mora njihov zadnji posestnik (hranilec) brezplačno in skrbno hraniti dotlej, da se odpeljejo.

(6) Odvzete zaloge se porabljajo po ukazilu središča. Dobiček, ki se morda poda ob nadaljnji prodaji takega cukra, naj središče za cukr položi v zaklad večjega izkupila (§ 22).

§ 12.

Oprostitev in prodaja.

(1) Središče mora množine pod zaporo dejanega cukra, ki so potrebne za zadoščanje vsakodnevne potrebščine porabe, oproščati za obdačevanje po potrebi in dajati ustrezna prodajna in dobavna naročila.

(2) Cukrarne in drugi lastniki cukra (§ 10, odstavek 6 in nasl.) so dolžni množine cukra, ki ustrezajo prodajnim in dobavnim naročilom, ki jim jih je dalo središče, pravočasno izročiti njihovi namembi po ukazilih središča.

§ 13.

Posiljanje cukra za Ogrsko ter v Bosno in Hercegovino; prenašanje pese v Avstrijo.

(1) Ako se dobavlja cukr, ki ni zavezan v ukazu c. kr. finančnega ministrstva z dne 2. januarja 1908. l. (drž. zak. št. 4) uravnani pristojbini (surtakse prosti cukr), na Ogrsko ter v Bosno in Hercegovino, je ohraniti v moči dobavne deleže fabrik potrošnega cukra po dodelanju razmerju.

(2) Gledé tega dobavljanja naj obračunjavajo dobavljajoče fabrike z ostalimi fabrikami potrošnega cukra po načelih, ki jih ustanovi skupinski odbor fabrik potrošnega cukra.

(3) Pravtako je obračunjavati gledé cukrove pese, ki se prinese od zunaj v Avstrijo, po ukazilih skupinskega odbora fabrik potrošnega cukra.

§ 14.

Uvoz, izvoz in prevoz cukra.

(1) Cukr (pesni in trstni) se more uvažati z carinskega inozemstva le po središču za cukr.

(2) Prodajati cukr za izvoz in izvažati čez carinsko mejo ga more le središče za cukr samo — držé se obstoječih oblastvenih predpisov in omejitev — ali se more to goditi na podstavi naročila, ki ga je dalo središče. Središče za cukr mora pred sklépom prodajnih pogodb prositi za pritrditev vladnega komisarja urada za prehranjevanje ljudi.

(3) Središče za cukr določi pri svojih dispozicijah o prodajanju cukra za izvoz, ali in v koliko se je ozirati na cukr, ki se je dokazno prodal inozemskim kupcem pred 10. dnem julija 1915. l. za izvoz v carinsko inozemstvo — bodisi neposrednje njim samim, bodisi s posredovanjem tuzemskih firm.

(4) Ako določi središče tak cukr za porabljanje v tuzemstvu, je povrniti lastniku za ta cukr v § 8, lit. b), ministrstvenega ukaza z dne 7. julija 1915. l. (drž. zak. št. 195) za dobave do 31. dne decembra 1915. l. ustanovljeno ceno, odhivši potrošnino, prištevši šest odstotkov obresti, nadalje dokazani potrošek za stroške zavarovanja in skladanja, končno odškodnino za izgube gubitka. Ako se tak cukr prisilno odvzame, se uporabljajo določila § 11 ukaza.

(5) Ako pride cukr iz carinskega inozemstva na prevozu v Avstrijo, so lastniki ali posestniki ter vsi, ki jim je naročeno prevažanje, prekladanje, vkladanje ali drugačna manipulacija, dolžni to nemudoma naznaniti središču za cukr.

§ 15.

Cena neobdačenega sirovega cukra ob dobavljanju fabrikam potrošnega cukra.

(1) Prodajna cena za neobdačen sirov cukr prvega izdelka znaša 112 K, za poznejše izdelke 111 K 50 h (§ 16 ukaza urada za prehranjevanje ljudi z dne 20. februarja 1918. l. [drž. zak. št. 65]).

(2) Cene se umevajo na podlagi 88% rendementa za 100 kg čiste teže brez vreče, od železniške postaje dobavljajoče fabrike sirovega cukra ako se plača takoj, brez odbitka, če se dobavi do 31. dne decembra 1918. l. Ako se dobavi pozneje, se zviša cena 1. dne januarja 1919. l. in prvega dne vsakega nadaljnega mesca do vštete 1. dne septembra 1919. l. po 70 h za 100 kg čiste teže.

(3) Čez 88 odstotkov rendementa se doplača ena tisočinka cene za vsako desetinko odstotka. Izpod 88 odstotkov rendementa se odbije ena

tisočinka kupnine za vsako desetinko odstotka. Ulomki manj nego $\frac{1}{10}$ % rendementa se vpoštevajo razmerno.

(4) Cena se zviša, kolikor središče za cukr ne določi izjeme, za agentovo provizijo 10 h za vsak metrski stot sirovega cukra.

(5) Ako se dobavlja neobdačen sirovi cukr od fabrike potrošnega cukra ali svobodnega sklada, je zaračunati primerno vozninsko doklado, ako se cukr ne odkazuje fabriki potrošnega cukra.

(6) Potrebne vreče mora priskrbeti kupec voznine prosto na pošiljalno postajo sirovega cukra.

(7) V ostalem velja za dobave sirovega cukra, kolikor središče za cukr ne ukrene razlikujočih se določil, po stojališču dobavljajoče fabrike ali svobodnega sklada običaji dunajske ali praške blagovne borze.

(8) Ako se mora po ukazilih središča za cukr prevzeti cukr, ki po običajih ni sposoben za dobavljanje, in ako se ne doseže dogovor o primernem znižanju cene, določi središče za cukr ceno.

§ 16.

Cena za potrošek določenega cukra (obdačen sirovi in potrošni cukr).

(1) Osnovna cena za potrošek določenega sirovega cukra, všteti potrošnino, znaša 206 K za 100 kg računske teže v vrečah.

(2) Osnovna cena za potrošni cukr, všteti potrošnino, znaša 226 K za 100 kg računske teže, podlaga prima potrošni cukr veliki hlebi.

(3) K cenam, imenovanim v odstavku 1 in 2, se pobira priklad 20 K za 100 kg računske teže, ki ga morajo cukrarne izročiti zakladu, ki ga upravlja in porablja središče za cukr po ukazilu urada za prehranjevanje ljudi v porazumu s finančnim ministrstvom ločeno od zaklada večjega izkupila (§ 22).

(4) Te cene veljajo, ako se dobavi do 15. dne februarja 1919. l.

(5) Cene se umevajo za dobave v celih vagonskih nakladah, ako se plača v 10 dneh brez odbitka.

(6) Ako si izgovori prodajalec, da se plača naprej, mora povrniti kupcu obresti od dneva po

prihodu plačila do desetega dne po odposlatvi blaga. Višino teh obresti določa vsakočasno središče za cukr.

(7) Ako se prodajajo ali dobavljajo množine izpod celega vagona (10.000 kg) ter ako se dobavlja v zbiralnih nakladah, nastopi priklad k ceni 2 K za 100 kg.

(8) Središče za cukr določi z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi:

a) krajevnim razmeram ustrezajoče doklade,

b) napetosti cene med obdačenim sirovim cukrom, v vrečah, in obdačenim sirovim cukrom v drugih omotih, nadalje med velikimi hlebi in različnimi vrstami potrošnega cukra.

(9) Cukrarne morajo fakturirati za potrošek določeni cukr po računski teži na podlagi osnovnih cen, oziraje se na krajevni priklad (odstavek 8, lit. a), ustanovljen za namembni kraj ob času dobave, in odbivši ob času dobave od pošiljalne postaje do železniške postaje namembnega kraja za cele vagonске naklade veljavni postavke voznine.

(10) V ostalem velja za dobave za potrošek določenega cukra, kolikor središče za cukr ne ukrene razlikujočih se določil, po stojališču dobavljajoče fabrike ali svobodnega sklada običaji dunajske ali praške blagovne borze.

§ 17.

(1) Središče za cukr more določiti, da morajo fabrike, ki dobavljajo za potrošek določeni cukr, pri svojih prodajnih sklepih staviti pogoj, da se pošljejo vreče franko nazaj nepoškodovane, sposobne za rabo, ako se da kupcu odškodnina, in da smejo kupcu naložiti položbo varščine za vrnitev vreč.

(2) Znesek te odškodnine in varščine ustanovi vsakočasno središče z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi.

(3) Pravtako more središče za cukr z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi zaukazati zavarovanje pošiljatev cukra in praznih vreč zoper škodo in izgubo in odrediti, kar je potrebno zaradi povrnitve stroškov.

(4) Središče za cukr ima pravico ukreniti slična določila tudi gledé drugih obalk.

§ 18.

(1) V § 16 določena cena velja za obdačeni cukrer, ki se odnese iz fabrike ali svobodnega sklada po 14.*) dnevu oktobra 1918. l. Za ta cukrer se pridaje uradna zaporna znamka (§ 14 izvršitvenega predpisa o cukrarini z dne 29. avgusta 1903. l. [drž. zak. št. 176]) namesto z rdečim natiskom z rumenim natiskom.

(2) Za cukrer, ki se je odnesel iz fabrik ali svobodnih skladov do vstetega 14.*) dne oktobra 1918. l., velja cena, določena v ukazu urada za prehranjevanje ljudi z dne 25. septembra 1917. l. (drž. zak. št. 386).

(3) Uradne zaporne znamke so javne listine in oznamenila, kojih ponarejanje se kaznuje po kazenskem zakonu.

§ 19.

Cena cukra za davščine prosto porabljanje, nadalje za cukrer, ki ga je dobavljati vojni upravi ter industrijam in obrtim, ki podelujejo cukrer.

(1) Ceno sirovega ali potrošnega cukra, ki se porablja v tuzemstvu davščine prosto na podstavi dovoljenja finančnega urada, ustanavlja vsakočasno središče za cukrer z odobrenjem urada za prehranjevanje ljudi.

(2) Ceno za cukrer, ki se je dobavil vojni upravi, bodisi da se dobavlja ta cukrer vojni upravi sami ali da ga dobavlja središče za cukrer na podstavi dobavnih nalogov za račun kontingentov, danih, na razpolaganje vojni upravi, podjetjem, ki podelujejo cukrer, na podstavi neposrednjega odkaza po središču za cukrer, more urad za prehranjevanje ljudi ustanoviti cene različno od cen, določenih v §§ 15 in 16.

(3) Urad za prehranjevanje ljudi more nadalje za cukrer, ki se oddaja industrijam in obrtim, podelujočim cukrer, ustanoviti višjo ceno nego v § 16 določeno ceno.

(4) V § 16, odstavek 3, določeni priklad 20 K za 100 kg računske teže je pobirati tudi za tisti cukrer, za katerega se določi prodajna cena na podstavi sprednjih odstavkov.

§ 19 a.

Od cukra, spravljenega v promet za plačilo potrošnine, mora tisti, ki mora plačati potrošnino, dokler se ne ukrene drugače, plačati 16 K za 100 kg obdačene teže državnemu zakladu istočasno s potrošnino.

*) Popravljen; glej razglas z dne 5. oktobra 1918. l. (drž. zak. št. 355).

§ 20.

Cene v trgovinskem prometu na debelo in v nadrobni prodaji.

(1) Politično deželno oblastvo mora določiti najvišje cene za cukrer, določen za potrošek, v trgovinskem prometu na debelo.

(2) Politično deželno oblastvo ali z njegovim pooblastilom politično okrajno oblastvo mora nadalje določiti najvišje cene za cukrer, določen za potrošek, v nadrobni prodaji.

§ 21.

Obračun pogodb o dobavljanju pese.

(1) Ako je v pogodbah o dobavljanju pese poleg osnovne cene za peso dogovorjeno doplačilo, ki se preračuni po ceni sirovega cukra, ni privzeti zneskov, ki jih prejmejo peso podelujoče fabrike po § 23 tega ukaza, v preračunsko podlago za doplačila k ceni pese.

(2) V ostalem veljajo določila § 17 ukaza urada za prehranjevanje ljudi z dne 20. februarja 1918. l. (drž. zak. št. 65).

§ 22.

Večje izkupilo.

(1) Ako se pod zaporo dejani cukrer, bodisi na podstavi določila § 19, bodisi ob izvozu čez carinsko mejo, vnovči po višji ceni nego po cenah, ustanovljenih v §§ 15 ali 16, je to, kar se je izkupilo čez tuzemsko ceno, izročiti v zaklad, ki ga naj upravlja središče za cukrer.

(2) Za vsak metriski stot pod zaporo dejanega cukra, ki je v Avstriji dne, katerega dobi ta ukaz moč, se izroči po odredbah, ki jih ukrene središče za cukrer, razlika med ceno, ki je bila dotlej v veljavi, in v tem ukazu ustanovljeno ceno, temu zakladu.

(3) Od dolžnosti vplačati v odstavku 2 določeno razliko cene, je izvzet:

- a) sirovi cukrer ali beli cukrer, ki dojde na podstavi tega ukaza ali odredbe središča za cukrer po stari ceni drugim prejemnikom nego fabrikam potrošnega cukra;
- b) sirovi cukrer, ki dojde fabriki potrošnega cukra in ki ga mora ta fabrika računsko porabiti za izpolnitev dobavne dolžnosti po stari ceni;

c) cukar, ki ga je po sklepkih, ki so bili sklepani pred 10. dnem julija 1915. l. z inozemskimi kupci, ki jih je pripoznalo središče za cukar in ki so še v moči, dobavljati v carinsko inozemstvo.

(4) Določila odstavkov 2 in 3 se zmislu primerno uporabljajo na cukar, kar ga je bilo v Avstriji, ko je dobil moč ministrstveni ukaz z dne 29. septembra 1916. l. (drž. zak. št. 335) in ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 25. septembra 1917. l. (drž. zak. št. 386).

(5) Načela, po katerih je izročati večja izkupila središču za cukar in jih upravljati, določil urad za prehranjevanje ljudi v porazumu s finančnim ministrstvom, zaslišavši občni zbor središča za cukar.

§ 23.

Zaračunjanje skupnih bremen fabrik.

(1) Vse vozne, nastajajoče ob prevažanju sirovega cukra po železnici v fabrike potrošnega cukra, so skupno breme fabrik potrošnega cukra, ki prevzemajo cukar, in plačati jih morajo v razmerju množin sirovega cukra, ki so jih dobile.

(2) Ob tem zaračunjanju vozne je pri mešanih fabrikah ter pri fabrikah, ki izdelujejo potrošni cukar neposrednje iz pese, cukar, ki se jim vsteva po § 10, odstavek 3, pravtako zavezan prispevku kakor od zunaj dobljeni sirovi cukar. Središče za cukar pa more za tak cukar ter sploh za cukar, za katerega dejansko ni nastala železniška vozna, dovoliti, da se zniža prispevek k obćim stroškom vozne.

(3) Središče za cukar more tudi druge stroške, nastale ob prevozu sirovega cukra od fabrik sirovega cukra k fabrikam potrošnega cukra ter druge izdatke, nastale fabrikam ali posameznim izmed njih, proglasiti za skupno breme, bodisi fabrik sirovega cukra, bodisi fabrik potrošnega cukra ali obeh skupin in jih primerno porazdeliti.

(4) Izterjevanje, pobiranje, obračunjanje in izplačevanje zneskov, ki jih morajo po sprednjih določilih plačevati cukrarne ali ki jim jih je vračati, je naloženo odboru, kateremu naloži to središče za cukar.

(5) Fabrike, ki spravljajo cukar (čišćen ali sirov) v tuzemski promet po cenah, ki so določene v § 16 ali se določijo po § 19, morajo krajevne pribitke, ki jih je fakturirati po § 16, odstavek 8, lit. a, in 9, odbivši vozninske zaračunske zneske, ki jih določi središče za cukar

za dotično relacijo, izročati središču za cukar mesečno po preteklem roku. Izročeni zneski se položijo v osrednjem obračunskem zakladu, ki ga je zaračunati po ključu, ki ga določi središče za cukar, med cukrarne, ki so dolžne prispevati. Izterjevanje, pobiranje, obračunjanje in izplačevanje je naloženo odboru fabrik potrošnega cukra, ki naj izda tudi zadevna podrobnejša določila in se, kolikor so fabrike sirovega cukra dolžne prispevati in imajo pravico do deleža, porazume s skupnim odborom fabrik sirovega cukra in potrošnega cukra.

(6) Končno more središče za cukar zaukazati tudi druge obračune cukraren med seboj in v ta namen ustanoviti posebne zaklade, s katerimi razpolaga. Podrobnejša določila o ustanovitvi in upravljanju takih skladov, o dolžnosti fabrik za prispevanje ter o pogojih, po katerih se fabrike udeležujejo povračil, ki se plačujejo iz njih, naj določi središče za cukar na podstavi predlogov pristojnega odbora (§ 6) in treba je zanje odobrenja urada za prehranjevanje ljudi. Izterjevanje in pobiranje prispevkov ter obračunjevanje in izplačevanje povračil je izročiti pristojnemu odboru.

§ 24.

Odločevanje sporov o zaračunjanju in pobiranju prikladov in drugih plačil fabrik.

(1) Odločevanje sporov o preračunjanju in pobiranju plačil, ki jih morajo plačevati posamezne cukrarne na podstavi sklepov, odločb in odredb središča za cukar, in o preračunjanju in izplačevanju deležnih pravic, ki jim gredo po § 23, je naloženo edinole razsodišču.

(2) Razsodišče je sestavljeno iz sodniškega funkcijonarja, ki ga postavi urad za prehranjevanje ljudi v porazumu s pravosodnim ministrom, za predsednika in iz štirih udov, izmed katerih naj voli dva dotični odbor, dva pa udeležena stranka.

(3) Razsodišče ima svoj sedež na Dunaju.

(4) Predsednik razsodišča more, uporablja za postopanje na rednih sodiščih veljajoče predpise, vabiti priče in izvedence ter te osebe in stranke zasliševati pod prišego.

(5) Razsodišče mora dajati svojim odločbam v podstavo v okviru tega ukaza izdane pravomočne sklepe, odločbe in odredbe obće narave (§ 25).

(6) Postopanje pred razsodiščem se ravna po določilih 4. odstavka VI. dela zakona z dne 1. avgusta 1895. l. (drž. zak. št. 112).

(7) Vse odločbe razsodišča so končno veljavne.

§ 25.

Pritožna pravica.

(1) Zoper vse sklepe odločbe in odredbe središča imajo udeleženci pravico pritožbe na urad za prehranjevanje ljudi v izključnem roku enega tedna po naznanilu odločbe, kolikor ne postopa po § 24 razsodišče.

(2) Pritožba nima odložive moči.

§ 26.

Stroški središča.

(1) Stroške poslovanja središča za cukr morajo po enakih delih plačevati vse fabrike sirovega cukra na eni strani in fabrike potrošnega cukra na drugi strani.

(2) Središče za cukr more pobirati za zalaganje teh stroškov od cukraren naklade, ki se morejo izterjati s politično izvršbo.

(3) Morebitne davke, pristojbine ali drugačne javne davščine, ki jih mora plačevati središče za cukr, je zalagati iz zaklada večjih izkupil (§ 22).

§ 27.

Prestopki; kazni.

(1) Kdor ravna zoper določila tega ukaza, tega kaznuje politično okrajno oblastvo z denarno kaznijo do 20.000 K ali z zaporom do šest mesecev, ako dejanje ne spada pod strožjo kazn. Te kazni se morejo v otežilnih okoliščinah nalagati tudi druga poleg druge.

(2) Istim kaznim kakor storilec zapade, kdor napelje koga drugega k enemu teh dejanj ali sodeluje pri njega izvršitvi.

§ 28.

(1) Ob kaznovanju se more nadalje, ako se je storil prestopok v obratovanju obrti, razsoditi

na izgubo obrtne pravice za vedno ali na določen čas.

(2) Pravtako se more povodom kazenskega postopanja izreči, da zapadejo reči, na katere se nanaša kaznivo dejanje, ali njih izkupilo v prid državi.

(3) Ako zasledovanje ali kaznovanje določene osebe ni dopustno ali ni izvršljivo, se more samostojno razsoditi, da zapadejo reči ali njih izkupilo.

(4) Zapale reči ali njih izkupilo se porabijo za preskrbovanje prebivalstva.

§ 29.

(1) Politična okrajna in cesarska policijska oblastva morejo za zavarovanje zapada ukreniti potrebne zavarovalne naredbe, zoper katere ni dopusten priziv.

(2) Zavarovane reči more otujiti za zavarovanje upravičeno oblastvo, še preden se izjavi, da zapadejo, ako nastanejo z njih hrambo stroški ali je nevarnost, da se izpričijo.

§ 30.

Razpust središča za cukr.

Središče se razpusti, zaslišavši občni zbor, z odredbo urada za prehranjevanje ljudi v po razumu s finančnim ministrom.

§ 31.

Začetek veljavnosti.

(1) Ta ukaz dobi moč dne, katerega se razglasi, izvzemši določila §§ 16 in 19 a. Določila §§ 16 in 19 a dobé moč s 15. dnem oktobra 1918. l.

(2) Hkratu se razveljavlja ukaz urada za prehranjevanje ljudi z dne 30. septembra 1918. l. (drž. zak. št. 347).

Wimmer s. r.

Schauer s. r.

Paul s. r.